

Miljösäker hantering av oljeavfall

Information och råd till
fastighetsägare och verksamhetsutövare

Varför ska man ha en oljeavskiljare?

Kommunala reningsverk är till för att ta emot och rena spillvatten från hushåll, till exempel från toalett, tvätt och disk. Spillvatten från fordonstvättar, verkstäder, större garage och spolplattor kan endast tas emot efter överenskommelse eftersom det är smutsigt och ofta innehåller olja.

Olja är så giftigt att även mycket låga koncentrationer kan orsaka skador. Även produkter som bryter ner olja orsakar såväl akuta gifteffekter som långsiktiga effekter i våra vattenmiljöer. Sådana utsläpp räknas som ett av de allvarligaste hoten mot det marina livet i sjöar och vattendrag. Därför måste en oljeavskiljare installeras när oljehaltigt avloppsvatten kan uppstå.

Genom att separera och hantera oljeavfall på ett miljösäkert sätt förhindrar du skador i recipient* och reningsverkens processer.

* Vattendrag, hav eller sjö som tar emot renat avloppsvatten

I den här broschyren får du kortfattad information och råd hur du hanterar oljeavfall på ett miljösäkert sätt. Vill du veta mer, kontakta Bygg och Miljö i din kommun. Kontaktuppgifter hittar du på sista sidan.

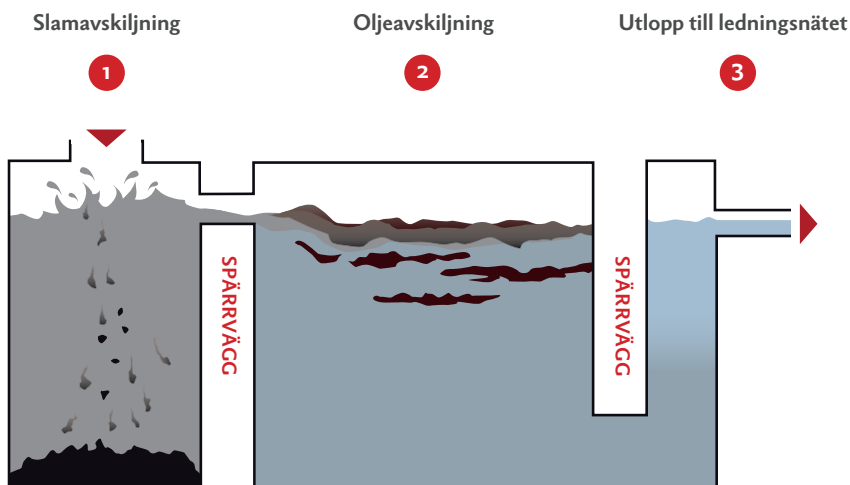

Hur fungerar oljeavskiljaren?

Oljeavskiljaren är en säkerhetsanordning för att förhindra att olja släpps ut till avloppsnätet. När det oljehaltiga vattnet rinner genom den vattenfyllda avskiljaren sjunker slam och tyngre partiklar till botten i slamdelen, medan oljan stiger och lägger sig på ytan i oljeavskiljningsdelen. Principen är att olja är lättare än vatten.

Notera att spillolja eller annan koncentrerad olja inte får hållas i avloppet även om det finns en oljeavskiljare. Den är endast avsedd att avskilja oljehaltigt vatten.

Oljeavskiljarens funktion

Fastighetsägarens ansvar

Det är fastighetsägaren som är ansvarig för sitt och eventuella hyresgästers utsläpp till VA-nätet. Följaktligen är det fastighetsägarens ansvar att en typgodkänd och rätt dimensionerad oljeavskiljareinstallation finns installerad och sköts utifrån den verksamhet som bedrivs i fastigheten och vet vilka krav som ställs. Ett skriftligt avtal mellan fastighetsägaren och verksamhetsutövaren kan tydliggöra vem som ska utföra vad.

Oljeavskiljaren ska uppfylla kraven enligt svensk standard SS-EN 858-1 och SS-EN 858-2. De kraven reglerar en mängd olika faktorer, exempelvis: produktutformning, provning, märkning, kvalitetskontroll, dimensionering, installation, drift och underhåll. Fastighetsägaren kan bli skadeståndsskyldig vid stopp, skada eller annan olägenhet som orsakats av att oljeavskiljare saknas eller inte fungerar som den ska.

Om verksamheten upphör, förändras eller utökas kan hanteringen av olja och andra produkter ändras. Därför ska alla förändringar anmälas till VA-huvudmannen och Bygg och Miljö i din kommun.

Använd tvätt- och bilvårds produkter med självspjälkande egenskaper så att oljan separeras i oljeavskiljaren.

Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster och ABVA

I lagen om allmänna vattentjänster och kommunernas ABVA (Allmänna bestämmelser för brukande av den allmänna vatten och avloppsanläggningen) regleras förhållandet mellan abonnenten (fastighetsägaren) och huvudmannen för VA-anläggningen.

Enligt ABVA gäller följande:

- Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten vars beskaffenhet i en oväsentlig mån avviker från hushållspillvatten.
- Fastighetsägare får inte tillföra avloppet lösningsmedel, färger, olja eller andra

petroleumprodukter, fett i större mängd, läkemedel, sura, frätande eller giftiga vätskor, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, vidhäftning, gasbildning eller som kan skada avlopps nätet och dess funktion, försämra slamkvaliteten eller som negativt kan påverka reningsprocesserna i avloppsverken.

- Huvudmannen har rätt att tillfälligt begränsa fastighetsägarens möjlighet att nyttja avlopps anläggningen.
- Det åligger fastighetsägaren att vidta de åtgärder som krävs för att uppfylla bestämmelserna i ABVA.
- Huvudmannen kan i enskilda fall medge utsläpp i den allmänna avlopps anläggningen av spillvatten vars sammansättning i ej oväsentlig mån avviker från hushållspillvatten avseende art och halt av ingående ämnen. Huvudmannen bestämmer därvid villkoren för utsläpp såväl av spill- och dagvatten.

Skötsel, kontroll och tömning av oljeavskiljaren

Både fastighetsägaren och verksamhetsutövaren bär ansvaret för att anläggningen fungerar tillfredställande samt att tillsyn och underhåll genomförs. Det regleras inom ramen för förordningen om verksamhetsutövares egenkontroll (SFS1998:901). Om oljeavskiljaren har brister i sin funktion kan tillsynsmyndigheten ställa krav på att fastighetsägaren åtgärdar detta inom viss tid.

Tömningsintervallet anpassas till anläggningens användning, typ och storlek enligt oljeavskiljarens skötselinstruktioner. Tömningen ska journalföras och vid behov kan tillsynsmyndigheten besluta om annat tömningsintervall.

- Mät Slamskiktet/slamvolymen.
- Mät tjocklek på oljelagret.
- Kontrollera funktionen på avskiljaren minst vart femte år.
- Kontrollera ljud- och ljussignal i larret.
- All skötsel och kontroll ska dokumenteras i en skötseljournal.

En ackrediterad provtagare anlitas för provtagning och analys. Provsvaren bedöms och jämförs med *Riktlinjer för utsläpp av avloppsvatten från industrier*

och andra verksamheter. Kopia på både funktionskontroll och provtagning skickas till VA-huvudmannen samt Bygg och Miljö.

Inför installation

Före installation av oljeavskiljaren krävs en bygganmälan/bygglov från Bygg och Miljö i din kommun. Anlita fackman för att ta fram dimensioneringsunderlag och val av oljeavskiljarinstallation. Enligt kraven i svensk standard ska besiktning ske vart femte år av ackrediterad fackman.

Grundmall för skötsel- och tömningsjournal

Fastighetsbeteckning:		
Adress:		
Verksamhet:		
Ansvarig:		
Datum:		
Oljeskikt (Max _ cm):		
Slamskikt (Max _ cm):		
Larm fungerar:		
Tömd volym (m ³):		
Återfyllning vatten:		
Kvittens på omhändertagande:		
Tvättkemikalie:		
Avvikelse/Oförutsedda händelser:		
Signatur:		

Kopia på funktionskontroll och prouttagning skickas till VA-huvudmannen och tillsynsmyndigheten. Skötsel- och tömningsjournal, transportdokument samt tömnings- och mottagningskvitto ska sparas minst fem år och finnas tillgängliga vid besök av tillsynsmyndigheten.

Bygg och Miljö

Gävle	026-17 80 00
www.gavle.se	
Hofors	0290-290 00
www.hofors.se	
Ockelbo	0297-555 00
www.ockelbo.se	
Sandviken	026-24 00 00
www.sandviken.se	
Älvkarleby	026-830 00
www.alvkarleby.se	

Ansvariga för vatten och avlopp i kommunerna

Gästrike Vatten AB (Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby)	020-37 93 00
www.gastrikevatten.se	
Sandviken Energi Vatten AB	026-24 20 99
www.sandvikenenergi.se	

Övriga

Räddningstjänsten	112
www.gastrikeraddningstjanst.se	

- *Larma Räddningstjänsten, Bygg och Miljö samt VA-huvudmannen i din kommun om större mängder olja/bensin/diesel rinner ut i oljeavskiljaren.*
- *Beställ extra tömning om mindre mängder olja/bensin/diesel rinner ut i oljeavskiljaren.*
- *Saneringskostnader betalas av fastighetsägaren.*

